

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

СОЦІОЛІНГВІСТИКА
(на базі французької мови)

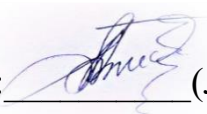
підготовки	бакалавра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Мова і література (французька). Переклад

Луцьк – 2022

Силабус вибіркового освітнього компонента «СОЦІОЛІНГВІСТИКА (на базі французької мови)» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньою програмою «Мова і література (французька). Переклад».

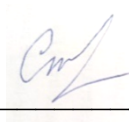
Розробник: Мамосюк О. С., кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри романської філології

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Л. В. Бондарук).

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри романської філології
протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

(О. В. Станіслав)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Форма навчання: денна	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки. Спеціальність: 035 Філологія. Освітньо-професійна програма: Мова і література (французька). Переклад. Освітній рівень: бакалавр	Вибірковий освітній компонент 3
		Рік навчання 3
		Семестр 6
		Лекції 24 год.
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Практичні 30 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
ІНДЗ: немає	Мова навчання: французька, українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Мамосюк Олена Сергіївна
Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Вчене звання	-
Посада	Старший викладач кафедри романської філології
Контактна інформація	mamosyuk@vnu.edu.ua Корпус № 3 (А), каб. 224А
Розклад занять	http://bit.ly/3kL71I8
Розклад консультацій	Проводяться згідно з розкладом, затвердженим на кафедрі. Усі запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Соціолінгвістика (на базі французької мови)» розкривається проблемний характер сучасної соціолінгвістики у чотирьох основних напрямках і, відповідно, за чотирма модулями: мовна ситуація і мовне планування, мовне варіювання і варіанти мов, мовні контакти та зміна мов, соціальна і мовна нерівність. Здійснюється аналіз концептуально-методологічних альтернатив, що домінують у сучасній соціолінгвістиці. Окреслені модулі передбачають розкриття базових принципів дослідження соціолінгвістичних та соціокультурних проблем крізь призму української та французької лінгвокультур. Теоретичну основу освітнього компонента складають наукові досягнення сучасних соціолінгвістичних досліджень комунікативних та соціальних аспектів мовленнєвого спілкування, зокрема у царині етнолінгвістики, гендерної лінгвістики, діалектології та дискурсології. Відповідно, зазначений ОК залучає здобувачів освіти до майбутньої дослідницької діяльності та до дискусійного поля гуманітарних наук сьогодення.

2. Пререквізити та постреквізити. Підґрунтям для вивчення ОК «Соціолінгвістика (на базі французької мови)» є цілісний та системний науковий світогляд, певні знання в сфері мовознавства, соціології, а також рівень володіння французькою мовою В1. Знання та уміння з ОК будуть необхідними для вивчення навчальних курсів циклу загальної чи професійної підготовки бакалаврів за освітніми програмами гуманітарних напрямків.

3. Мета і завдання освітнього компоненту. Мета ОК – навчити здобувачів освіти коректно декодувати та вживати у мовленні соціомарковані вербальні й невербальні засоби сучасної французької мови для вирішення завдань повсякденної та професійної комунікації на базі знань про: діапазон соціокультурної варіативності сучасної норми французької мови; основні відмінності між національними варіантами французької мови на всіх її рівнях;

найтипівіші особливості сучасних регіональних варіантів французької мови. Значну увагу зосереджено на формуванні у студентів навичок інтерпретації мовлення з урахуванням таких соціокультурних факторів, як національна й соціальна ідентичність учасників комунікації, характер їхніх стосунків, стать, сфера зайнятості, національно-культурна специфіка комунікативної ситуації тощо.

4. Результати навчання (компетентності). Навчальний матеріал освітнього компонента спрямований на формування у здобувачів навичок адекватно сприймати на слух та коректно озвучувати діалогічне й монологічне мовлення в різних комунікативних ситуаціях відповідно до норми французької мови та з урахуванням соціокультурних факторів, які здійснюють вплив на варіативність його вербального й невербального оформлення.

Цей ОК ознайомить здобувачів освіти із сучасними тенденціями і процесами французької мови та дозволить вирізняти ті явища, які спричиняють її варіативність.

Очікувані програмні результати навчання:

-аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, які їх зумовлюють.

-вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною й іноземними мовами, використовуючи їх для організації ефективної міжкультурної комунікації;

-збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови і мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання.

Вивчення ОК забезпечує формування наступних компетентностей:

-здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію;

-здатність до організації ділової та міжкультурної усної комунікації;

-здатність до розуміння комунікативної діяльності як реалізації функцій мови в різних суспільних сферах діяльності людини.

5. Структура освітнього компонента

Методи контролю: ДС – дискусія, РП – реферативне повідомлення, Т – тести.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практич ні	Самостій на робота	Консуль тації	Мето ди контр ольо / Бали
Змістовий модуль 1. <i>Problèmes théoriques de sociolinguistique.</i>						
Thème 1. Le sujet et l'objet de la sociolinguistique. Orientations de la recherche sociolinguistique. Concepts de base et terminologie.	8	2	2	4		
Thème 2. Langue et parole. Uniformité et diversité. Simplicité et complexité.	8	2	2	4		

Fonction et usage.						ДС/ПП = 5 Т = 5
Thème 3. Parole et acte de parole. Code et parole. Fonction et structure. Contexte et message.	10	1	2	6	1	
Thème 4. Langage et la situation. Langage et homme.	10	1	2	6	1	
Разом за модулем 1	36	6	8	20	2	10
Змістовий модуль 2.						
<i>Variation linguistique. Situation linguistique et planification linguistique.</i>						
Thème 5. Position du problème sociolinguistique. Linguistique et sociologie, un point de vue méthodologique.	8	2	2	4		ДС/ПП = 5 Т = 5
Thème 6. La linguistique structurale et les sciences sociales, une interdisciplinarité paradoxale.	8	2	2	4		
Thème 7. Descriptions linguistiques et glissements de la conceptualisation sociologique.	10	1	2	6	1	
Thème 8. Variation linguistique et variantes linguistiques Variation externe. Variante interne.	10	1	2	6	1	
Разом за модулем 2	36	6	8	20	2	10
Змістовий модуль 3.						
<i>Variation linguistique et variantes linguistiques.</i>						
Thème 9. Version standard de la langue. Coyne. Contacts linguistiques. Sociolecte. Dialecte. Accent. Idiolecte. Variation et indexabilité. Accommodation.	9	2	2	4	1	ДС/ПП = 5 Т = 5
Thème 10. Situation linguistique. Types de situations linguistiques. Focalisation et diffusion. Bilinguisme. Multilinguisme. Diglossie.	10	2	2	6		
Thème 11. Politique linguistique et planification linguistique. Standardisation des langues. Typologie fonctionnelle des langues.	10	1	2	6	1	
Thème 12. Statut de la langue. La langue officielle. Deuxième langue. Langues des minorités nationales. Prestige de la langue.	10	1	2	6	1	
Разом за модулем 3	39	6	8	22	3	10
Змістовий модуль 4.						
<i>Contacts linguistiques et changement de langue. Inégalité sociale et linguistique.</i>						

Thème 13. Écologie du langage. Mondialisation. La mobilité sociale. Communication interculturelle. Pidginisation. Créolisation. Lingua franca.	13	2	2	8	1	ДС/Р П = 5 Т = 5
Thème 14. Composantes du statut social. Genre. Âge. Situation économique. Éducation. Course. Appartenance religieuse.	13	2	2	8	1	
Thème 15. Inégalité sociale et succès de la communication orale. Domination et pouvoir. Solidarité. Politesse et spécificités sociolinguistiques de la communication en linguistique francophone.	13	2	2	8	1	
Разом за модулем 4	39	6	6	24	3	10
Загалом за поточний контроль						40
Види підсумкових робіт						Бал
Реферативне повідомлення з теми змістового модуля						30
Підсумковий тест						30
Загалом за підсумковий контроль						60
Усього годин / Балів	150	24	30	86	10	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача полягає у засвоєнні ним навчального матеріалу у позааудиторний час без участі викладача. Оцінювання якості результатів самостійної роботи викладач здійснює під час практичних занять, а також під час консультацій та індивідуальних занять зі здобувачами, за графіком, складеним кафедрою романської філології з урахуванням потреб і можливостей студента.

Таблиця 4

№ з/п	Види завдань
1.	Опрацювання лекцій.
2.	Опрацювання наукової літератури для підготовки практичних занять.
3.	Ознайомлення з основними працями сучасних науковців і фахівців соціолінгвістики.
4.	Підготовка проєкту /реферату за темою змістового модуля.
5.	Підготовка до поточних і підсумкових тестів.

IV. Політика оцінювання

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, повідомляти викладача про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

На початку вивчення освітнього компонента *викладач повинен* ознайомити здобувачів з метою і завданнями освітнього компонента; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування занять; з принципами академічної доброчесності, з особливостями отримання різних видів освіти. *Здобувачі зобов'язані* відвідувати лекційні і практичні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль.

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими потребами), працевлаштування, міжнародного стажування, за умови певних сімейних обставин тощо), здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому разі відбувається за погодженим графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційне навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3ZmadtD>).

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Соціолінгвістика (на базі французької мови)» базується на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3CuizWf>) та здійснюється на основі результатів поточного контролю знань здобувачів.

При вивченні освітнього компонента здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником освітнього компонента, підготовку відповідей згідно плану практичних занять, доповнення та коментарі відповідей інших здобувачів, підготовку виступів та презентацій, участь у дискусіях та дебатах).

Усі види діяльності здобувача, вказані у силабусі освітнього компонента «Соціолінгвістика (на базі французької мови)», підлягають оцінюванню за 100-бальною шкалою. *Поточним контролем* передбачені види робіт на практичних заняттях, що мають на меті перевірку рівня знань здобувачів та їхню активність на занятті.

Максимальна кількість балів за поточне оцінювання 4 змістових модулів становить 40 балів (ЗМ 1=10 балів + ЗМ 2=10 балів+ЗМ 3 =10 балів +ЗМ 4 =10 балів). Максимальна кількість балів за підсумкові роботи становить 60 балів.

Якщо здобувач хоче покращити підсумковий бал за поточний контроль, йому пропонується підготовка та захист презентації або написання реферату на одну із запропонованих тем (на вибір) із тематики освітнього компонента.

Рейтингова система оцінювання передбачає накопичення балів за різнобічну навчальну діяльність здобувача упродовж семестру, а саме таку, що не зазначена формами поточного контролю. Так, здобувач освіти може отримати додаткові (бонусні) бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, у конкурсах наукових студентських робіт, підготовку наукових публікацій (з тематики освітнього компонента).

Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3k3HKZq>), згідно з яким здобувач зобов'язаний самостійно виконувати навчальні завдання поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи здобувачів чи/та хабарництва.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Організація освітнього компоненту дозволяє здобувачеві бути мобільним і гнучким в (само)організації навчання. Виконані завдання обговорюються на консультації або відправляються на електронну пошту, зазначену в силабусі. У разі змішаного (дистанційного) навчання – використовуються платформи Zoom та Office 365 для забезпечення освітнього процесу. Перескладання робіт підсумкового контролю відбувається лише за наявності поважних причин (напр., лікарняний лист, академічна мобільність тощо). Усі види робіт поточного контролю, що підлягають до-, пере- чи складанню поза графіком і термінами, передбаченими на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку заліково-екзаменаційної сесії.

У разі здобуття студентом навичок і умінь у неформальній та/або інформальній освіті порядок і процедура їх визнання регламентується відповідним Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3WUSIPu>). Згідно з

цим положенням здобувачам можуть бути зараховані результати такого навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за навчальний рік) до початку вивчення освітнього компоненту.

Здобувач, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://bit.ly/3Qn1ByM>). Знання, уміння, компетентності здобувачів оцінюються представниками підприємства (де здобувач набуває певної кваліфікації на основі договору) та викладачем університету.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що полягає в оцінюванні результатів виконання всіх видів діяльності здобувача протягом семестру: самостійної роботи, підсумкових контрольних робіт тощо, а також рівнів засвоєння навчального матеріалу з освітнього компонента. Підсумкова оцінка становить сумарну кількість балів за поточний і підсумковий контроль.

Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента є сумою поточних і підсумкових оцінок та становить не менше 60 балів, то, за згодою здобувача, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. Така оцінка виставляється у день проведення заліку за умови обов'язкової присутності здобувача.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач повинен скласти залік. Структуру, питання та критерії оцінювання заліку викладач повідомляє не пізніше, ніж за 2 тижні до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувачі, які не склали залік, повинні перескласти його. Перескладання заліку відбувається не більше двох разів: один раз – викладачеві, другий раз – комісії, яка створюється деканатом факультету. Підсумковий контроль успішності здобувачів проводиться один раз на рік під час заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Підсумковий рейтинговий бал оцінюється за 100-бальною шкалою. Набрана кількість балів записується в залікову відомість та залікову книжку здобувачів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Оцінювання за 100-бальною шкалою

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	Визначення

90-100	A (відмінно)	Здобувач повною мірою та ґрунтовно засвоїв всі теми освітнього компонента, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань освітнього компонента, розуміє його значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
82-89	B (дуже добре)	Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання освітнього компонента. Вміє самостійно викласти зміст основних питань, виконав завдання кожної теми змістового модуля.
75-81	C (добре)	Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми змістових модулів, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань освітнього компонента. Окремі завдання кожної теми поточного контролю виконав не повністю.
67-74	D (задовільно)	Здобувач засвоїв лише окремі теми освітнього компонента. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань змістових модулів, окремі завдання кожної теми поточного контролю не виконав.
60-66	E (достатньо)	Здобувач засвоїв лише окремі питання освітнього компонента, не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань змістових модулів. Виконав лише окремі завдання кожної теми поточного контролю.
1-59	Fx (незадовільно)	Здобувач не засвоїв більшості тем освітнього компонента, не вміє викласти зміст більшості основних питань змістових модулів. Не виконав більшості завдань кожної теми поточного контролю.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П., Сухомлинов О. Соціолінгвістика: навчальний посібник. Донецьк, 2017. 360 с.
2. Bronckart J.-P. Activité langagière, textes et discours. Pour un interactionnisme socio-discursif. Paris, Delachaux et Niestlé. 2022. 288 p.

Додатковий перелік:

3. Poche B. Les langues minoritaires en Europe. Grenoble: PUG. 2020. 192 p.
4. Брицин В. М. Соціолінгвістика. Українська мова. Енциклопедія. Київ : Українська енциклопедія, 2020. С. 583–584.
5. Масенко Л. Т. Нариси з соціолінгвістики. Київ: Видавничий Дім «Києво-Могилянська академія», 2020. 243 с.